SASKY koulutuskuntayhtymä
Yhtymähallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025

Yhtymähallitus 24.9.2026

Sisältö

1 Vastineen käsittelyprosessi 3
2 Yhtymähallituksen vastine 3
2.1 Ammatillinen koulutus 3
2.2 Yleissivistävä koulutus 5
2.3 Tukipalvelutulosalueet 6
2.4 Konsernia koskevat tavoitteet 7
3 Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet 7

1 Vastineen käsittelyprosessi

SASKY koulutuskuntayhtymä on käsitellyt vastinetta tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025 seuraavan prosessin mukaan:

1) 28.5.2026 yhtymäkokous, yleiskeskustelu aiheesta tilinpäätöksen yhteydessä
2) 8.6.2026 kuntayhtymäjohtaja ja tulosaluejohtajat
3) 27.8.2026 yhtymähallituksen linjaukset
4) 22.9.2026 johtoryhmä
5) 24.9.2025 yhtymähallitus

2 Yhtymähallituksen vastine

Yhtymähallitus kiittää tarkastuslautakuntaa kattavasta selvityksestä, jossa on huomioitu kattavasti henkilöstön ja opiskelijoiden näkemyksiä. Yhtymähallitus pitää hyvin myönteisenä sitä, että tarkastuslautakunta on laaja-alaisesti vieraillut kuntayhtymän eri toimipisteissä ja tutustunut koulutustarjontaan ja toimitiloihin. Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtenä erityisenä osa-alueena se on tutustunut myös toiminnanohjauksen kokeiluun. Toiminnanohjauskokeilun sopimusneuvottelut käytiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja SASKY koulutuskuntayhtymän välillä 6.5.2026. Samassa yhteydessä allekirjoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Saskyn välinen toiminnanohjauksen kokeilun sopimus strategiakaudelle 2026–2029. Sopimuksen mukaan arvioitu Saskylle maksettava rahoitus on 1.610.000 euroa.

SASKY koulutuskuntayhtymän johto on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointi-kertomuksen ja siinä esitetyt huomiot sekä laatinut vastineen, jossa on huomioitu yhtymähallituksen linjaukset.

2.1 Ammatillinen koulutus

Tarkastuslautakunnan esiin nostamat kehittämiskohteet ammatillisen koulutuksen osalta – erityisesti henkilöstöresurssien riittävyys, osaamisen kehittäminen, oppimisen tuen toteutuminen sekä näyttöjen lainmukainen ja laadukas toteutus – ovat jo merkittäviltä osin sisällytetty Saskyn olemassa oleviin toimintamalleihin. Toimintaa ohjaavia dokumentoituja prosesseja (HOKS, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat, työelämäyhteistyön prosessit sekä opetuksen vuosikello) ja niiden toimeenpanoa seurataan ja kehitetään systemaattisesti.

Henkilöstön osaamisen kehittämisen osalta todetaan, että koulutusmenojen suhde henkilöstömenoihin jäi tavoitetasosta. Tulos ei kuitenkaan kaikilta osin kuvaa osaamisen kehittämisen kokonaisuutta, sillä osa kehittämistoimista toteutuu työssä oppimisena, sisäisinä koulutuksina ja hanketoiminnan kautta. Koulutussuunnitelman toteutumista ja osaamisen kehittämisen seurantaa vahvistetaan siten, että kehittämistoimenpiteet näkyvät jatkossa paremmin myös mittareissa.

Työelämäyhteistyön kehittäminen on keskeinen painopistealue, joka sisältyy mm. toiminnanohjauskokeilusopimuksen tavoitteisiin. Kaikki työelämäyhteistyö toteutetaan ammatillisen koulutuksen työelämämallin mukaisesti, mikä yhtenäistää yhteistyön käytäntöjä ja varmistaa toiminnan laadun eri koulutusaloilla.

Työelämäyhteistyön kehittämistä johdetaan yhteisesti kuntayhtymäjohtajan, tulosaluejohdon ja tulosyksiköiden johdon yhteistyönä. Johdon tasolla tehdään myös aktiivista vuorovaikutusta keskeisten työelämäkumppaneiden kanssa yhteistyön vahvistamiseksi.

Tarkastuslautakunnan havainnot henkilöstön sitoutuneisuudesta ja ammattitaidosta ovat yhteneviä koulutuksen järjestäjän oman näkemyksen kanssa. Henkilöstö tuo aktiivisesti kehittämisideoita, joita hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Opiskelijoiden myönteinen suhtautuminen opintoihin ja perusteltu palaute osoittavat, että koulutuksen laatu ja ohjaus tukevat opiskelijoiden etenemistä. Opiskelijoiden näkemykset otetaan systemaattisesti huomioon toiminnan kehittämisessä.

Kehittämistyötä jatketaan edelleen vahvistamalla yhtenäisiä käytänteitä, varmistamalla resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja hyödyntämällä systemaattisesti arviointi- ja palautetietoa toiminnan laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi.

2.2 Yleissivistävä koulutus

Lukioiden opiskelijamäärät vaihtelevat vuosittain. Ruoveden lukion opiskelijamäärä on jokseenkin suoraan sidoksissa painotuslinjojen hakijoiden määrään ja Ikaalisten lukiolla suurin vaikutus on Ikaalisten kaupungissa perusopetuksen päättävän ikäluokan koko. Lisäksi Ruoveden osalta vaikutusta lopullisiin opiskelijamääriin tuottaa painotuslinjojen ja näistä lähinnä ratsastuslinjan keskeyttäneet opiskelijat. Ratsastuslinjalle hakeutuu opiskelijoita hyvinkin kaukaa ja opiskelijat ovat usein ensimmäistä kertaa pidempään poissa kotoa, mikä aiheuttaa ikävää ja hakeutumista lukiokoulutukseen lähemmäs kotia.

Lukioiden keskeyttämisastetta on saatu alenemaan. Keskeyttämisten vähentämiseen on pyritty panostamalla erityisopetukseen ja ryhmänohjaukseen.

Pirkanmaan aikuislukion opiskelijamäärä kasvoi. Aikuislukion perinteisen asiakaskunnan sijaan nuoret, joilla on terveydelliset perusteet osallistua aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen, ovat kasvattaneet osuuttaan aikuislukion opiskelijoina. Aikuislukio tarjoaa heille terveellisen ja turvallisen tavan jatkaa opintojaan.

Lukiokuntien kanssa käytiin vuoden 2025 aikana useita neuvotteluja, joissa talouden toteumaa seurattiin ja raportoitiin. Talouden tilanne näytti koko vuoden hyvältä. Vasta kahden viimeisen kuukauden aikana Ikaalisten lukion ennakoimattomat kiinteistöverot kasvattivat budjettivajetta.

Petäjäopiston ja Ylä-Satakunnan musiikkiopiston tulokset olivat jokseenkin kaikilla mittareilla hyvät. Opistot kykenevät vastaamaan kuntien toiveisiin opetustoiminnan laadusta ja määrästä. Lisäksi opistojen talous on hyvin tasapainossa.

Voionmaan kansanopiston toiminta on ollut tappiollista. Suurimmat syyt tappiolliselle toiminnalle ovat kohtuuttomat tilavuokrat sekä kevään 2025 opiskelijahaun epäonnistuminen. Opiskelijoita saatiin vain noin puolet normaalista. Voionmaan kansanopiston toiminta saatiin siirrettyä uudelle ylläpitäjälle onnistuneesti 1.7.2026 alkaen.

2.3 Tukipalvelutulosalueet

Uusi organisaatiorakenne tuli voimaan 1.1.2025 alkaen. Valmistellun organisaatio-muutoksen seurauksena entinen yhteisten palveluiden tulosalue jakautui vuoden 2025 alusta kahteen eri tulosalueeseen: kuntayhtymäjohtajan johtamaan kuntayhtymäpalveluiden tulosalueeseen sekä hallintojohtajan johtamaan hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueeseen. Muutos on osaltaan parantanut vastuunjakoa tulosalueiden välillä, ja ensimmäinen vuosi uudella tulosaluerakenteella on toteutunut hyvin. Jatkossakin kuntayhtymän organisaatiorakennetta ja toimintojen sijoittumista tulee arvioida ja tarkastella niin, että se palvelee koko kuntayhtymäkokonaisuuden tuloksellista toimintaa.

Tukipalvelutulosalueet ovat osaltaan saavuttaneet niille vuoden 2025 talousarviossa asetetut strategisten tavoitteiden toimenpiteet. Lisäksi toiminnallisia tavoitteita saatiin edistettyä aktiivisesti.

Tarkastuslautakunta nostaa arviointikertomuksessaan esiin tukipalvelutulosalueiden osalta, että henkilöstön kehittämismittarin (koulutusmenot/henkilöstömenot) toteuma oli Kuntayhtymäpalveluissa 1,7 % (tavoite 1,2 %) ja Hallinto- ja talouspalveluissa 1,1 % (tavoite 1,2 %). Hallinto- ja talouspalvelut jäivät hiukan alle tavoitteen. Tukipalvelutulos-alueilla on ohjeistettu henkilöstöä merkitsemään käydyt niin sisäiset kuin ulkoiset koulutukset kuntayhtymän käytössä olevaan henkilöstöhallinnon järjestelmään.

Tukipalvelutulosalueilla on tunnistettu, että etenkin osallistumisia kuntayhtymän sisäisiin koulutuksiin on joiltain osin jäänyt merkitsemättä henkilöstöhallinnon järjestelmään, josta raportti käydyistä koulutuksista otetaan. Työllisyysrahaston myöntämästä koulutuskorvauksesta on vuoden 2026 alusta luovuttu (laki koulutuskorvauksen lakkauttamisesta). Tästä huolimatta on tärkeää, että henkilöstön käymät koulutukset tulee jatkossakin merkityksi kuntayhtymässä sovitun prosessin mukaisesti henkilöstöhallinnon järjestelmään. Näin pystytään kuntayhtymätasoisesti suunnittelemaan ja seuraamaan henkilöstön osaamisen kehittymistä ja koulutuksiin osallistumista.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan pitävänsä hyvänä, että Saskyn kiinteistöohjelman laadintaan on kiinnitetty erityistä huomiota ja laadintaa on toteutettu yhteistyössä omistajakuntien kanssa. SASKY koulutuskuntayhtymä onkin kattavasti vuoden 2025 aikana valmistellut ja käsitellyt kiinteistöselvitystä. Lisäksi kuntayhtymä on toteuttanut omistajien tahtotilaa pyytämällä jäsenkunnilta lausunnot laadittuun kiinteistöselvitykseen. Yhtymäkokous merkitsi laaditun kiinteistöselvityksen tiedoksi kokouksessaan 28.5.2026. Kiinteistöselvitys antaakin hyvän pohjan jatkaa kuntayhtymän eri oppilaitosyksiköiden investointisuunnittelua.

2.4 Konsernia koskevat tavoitteet

Arviointikertomuksessa on tarkasteltu ja arvioitu myös konsernia koskevien tavoitteiden toteutumista. Yhtymähallitus esittää huomiona, että toisin kuin arviointikertomuksessa todetaan, Kiinteistö Oy Kuntomäen toiminta on ollut hieman tappiollista vuonna 2025. Tähän on vaikuttanut mm. se, että Sasky on luopunut osasta vuokratiloistaan Karkussa. Kiinteistö Oy Kuntomäen talouden kääntämiseksi on tehty vuoden 2026 aikana toimenpiteitä, ja esimerkiksi päätalon tiloihin on saatu uusi vuokralainen. Kiinteistö Oy Kuntomäen talouden arvioidaan kääntyvän positiiviseksi vuoden 2027 aikana.

3 Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet

1) Miten varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit oppilaitoksissa?

Ammatillisen koulutuksen tulosalue

Ammatillisen koulutuksen riittävien henkilöstöresurssien varmistaminen perustuu kokonaisvaltaiseen ja tietoperusteiseen johtamiseen. Henkilöstöresurssit sidotaan opiskelijavuosimääriin, opiskelijoiden henkilökohtaiseen opintopolkuun, koulutus-rakenteeseen ja toiminnan vaikuttavuustavoitteisiin. Päätöksenteossa hyödynnetään ajantasaista tietoa muun muassa hakeutumisesta, opiskelijoiden etenemisestä ja keskeyttämisestä. Koulutustarjontaa ja toteutustapoja tarkastellaan säännöllisesti, jotta

resurssit pystyttään kohdentamaan mahdollisimman hyvin toiminta-alueen tarpeen mukaisiin koulutuksiin sekä pedagogisesti tarkoituksenmukaisiin toteutusmuotoihin. Tämän pohjalta resurssi voi vaihdella tuloyksiköissä ja yksittäisen opettajan kohdalla.

Kokonaisuudessa on huomioitava opetushenkilöstön saatavuus sekä rekrytointiin liittyvät alueelliset työmarkkinahaasteet. Lisäksi tunnistetaan, että tietyillä erikoistuneilla ja kapea-alaisilla koulutusaloilla pätevän opetushenkilöstön saatavuus on valtakunnallisesti rajallista. Tämä korostuu erityisesti humanistisilla ja taidealoilla sekä tekniikan ja liikenteen aloilla etenkin Pirkanmaan reuna-alueilla, joilla kelpoisten opettajien saatavuus on haastavaa. Resursoinnissa hyödynnetään myös tulosalueiden välistä yhteistyötä ja henkilöstön tarkoituksenmukaista yhteiskäyttöä mm. verkko-opinnoissa.

Äkillisten poissaolojen osalta opetuksen jatkuvuus turvataan ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Akuuteissa tilanteissa, kuten samana aamuna ilmoitetuissa poissaoloissa, koulutuspäälliköt osallistuvat tarvittaessa opetuksen toteuttamiseen erityisesti aloilla, joilla opetuksen keskeytyminen ei ole mahdollista (esim. tekniikan ja liikenteen alat). Useilla koulutusaloilla pätevän substanssiosaajan saaminen lyhytaikaiseen sijaisuuteen on kuitenkin haastavaa, mikä rajoittaa ulkoisten sijaisten käyttöä. Pidemmissä poissaoloissa pyritään aina rekrytoimaan sijainen, jotta opetuksen jatkuvuus ja laatu voidaan varmistaa.

Operatiivisella tasolla keskeistä on työnjaon selkeys ja päällekkäisen työn vähentäminen erityisesti opetuksessa, ohjauksessa ja arvioinnissa. Toiminnassa hyödynnetään joustavia toteutustapoja, tiimimäisiä toimintamalleja sekä yhteisopettajuutta, joiden avulla olemassa oleva henkilöstö kohdennetaan tehokkaasti.

Henkilöstön riittävyys kytkeytyy olennaisesti myös osaamiseen. Työaikasuunnittelussa pyritään huomioimaan toiminnan vaatimukset mahdollisimman realistisesti.

Pyrimme kaikilla tavoilla varmistamaan, että henkilöstöresurssit tukevat laadukasta opetusta, opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita ja koulutuksen vaikuttavuutta myös muuttuvassa toimintaympäristössä.

Yleissivistävän koulutuksen tulosalue

Yleissivistävän koulutuksen henkilöstön määrää ja osaamista tarkastellaan pitkällä perspektiivillä. Jokaista rekrytointitarvetta mietitään kokonaisuus huomioiden. Lukiossa henkilöstön määrää säädellään lainsäädännöllä ja yhteistyötä paikallisten yläkoulujen kanssa sopimuksilla. Opistojen osalta seurataan oppilasmäärien kehitystä ja instrumenttien kiinnostavuutta sekä kuntien toiveita vapaan sivistystyön opetuksen sisällöistä.

2) Miten Saskyn oppilaitoksissa varaudutaan oppimisen tuen uudistukseen?

Ammatillisen koulutuksen tulosalue

Ammatillisessa koulutuksessa on varauduttu oppimisen tuen uudistukseen systemaattisesti syksystä 2025 alkaen, jolloin nimettiin valmisteluryhmä. Ryhmässä oli nimettynä edustus kaikista ammatillisen koulutuksen tulosyksiköistä. Oppimisen tuki on jo nykytilassa kiinteä osa koulutuksen järjestämistä, ja sen toteutusta on uudistettu vastaamaan 1.8.2026 voimaan tulevaa lainsäädäntöä.

Oppimisen tuki perustuu ensisijaisesti opettajan antamaan pedagogiseen tukeen, tukiopetukseen ja ohjaukseen, joita toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella osana opiskelijan arkea. Tukea täydennetään erityisopettajan konsultatiivisella tuella sekä tarvittaessa erityisopetuksella. Tuki suunnitellaan, toteutetaan ja sen vaikuttavuutta arvioidaan systemaattisesti osana opiskelijan henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa (HOKS).

Oppimisen tuen kokonaisuudesta on tehty prosessikuvaus, johon on valmisteltu opettajan ohje. Tuen toteutuksessa keskeistä on varhainen puuttuminen ja systemaattinen toimintamalli. Saskyssa on käytössä huoliprosessi, jossa opiskelijan tuen tarpeen ilmetessä edetään vaiheittain huolen havaitsemisesta keskusteluihin, tukitoimien suunnitteluun, moniammatilliseen yhteistyöhön ja tarvittaessa hallinnollisiin toimenpiteisiin. Prosessissa keskeisiä toimijoita ovat vastuuopettaja, ohjaushenkilöstö ja tarvittaessa moniammatillinen asiantuntijaryhmä, ja kaikki toimenpiteet dokumentoidaan HOKSiin.

Oppimisen tuen vahvistamisessa keskeinen rooli on konsultoivalla erityisopettajalla, jonka tehtävänä on tukea opetus- ja ohjaushenkilöstöä oppimisen tuen toteuttamisessa, erityisen tuen suunnittelussa sekä pedagogisten ratkaisujen kehittämisessä. Konsultoiva erityisopettaja vahvistaa henkilöstön osaamista ja perehdyttää henkilöstöä Saskyn yhteisiin ohjeisiin, prosesseihin ja käytäntöihin sekä osallistuu oppimisen tuen kehittämiseen koko organisaation tasolla. Jokaiseen tulosyksikköön on nimetty konsultoiva erityisopettaja.

Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa on konkretisoitu sisäisessä viestinnässä. Henkilöstölle on jaettu ohjeistuksia ja materiaaleja intrassa, ja valmistelua on käsitelty Teams-työskentelyssä sekä yhteisissä tilaisuuksissa. Näin on varmistettu yhteinen tilannekuva, yhtenäinen toimintatapa sekä henkilöstön osallistuminen uudistuksen toimeenpanoon. Toimeenpanoa vahvistetaan esihenkilötyönä tulosyksiköissä.

Perehdytys on keskeinen osa uudistuksen toimeenpanoa. Henkilöstön perehdytystä varten on tehty Moodle-kurssi, jonka jokainen opettaja suorittaa. Lisäksi työpaikkaohjaajien perehdyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta oppimisen tuki toteutuu yhtenäisesti myös työpaikalla tapahtuvassa koulutuksessa.

Toiminnassa korostuu opetus-, ohjaus- ja opiskeluhuoltohenkilöstön tiivis yhteistyö sekä opiskelijan ja huoltajien osallistaminen. Tuki toteutetaan ensisijaisesti ryhmämuotoisesti ja tarvittaessa yksilöllisesti.

Oppimisen tuen uudistukseen varautuminen etenee suunnitelmallisesti. Uudistuksen toimeenpano perustuu yhtenäisiin toimintamalleihin, henkilöstön perehdyttämiseen sekä jatkuvaan kehittämiseen. Näiden toimenpiteiden kautta pyritään varmistamaan, että oppimisen tuki toteutuu lainsäädännön edellyttämällä tavalla, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.

Yleissivistän koulutuksen tulosalue

Yleissivistävässä koulutuksessa oppimisen tuen uudistus koskee vain lukiokoulutusta. Lukioille on luotu polku tuen toteuttamiseksi normien edellyttämällä tavalla.

Oppimisen tuen polku lukiossa perustuu opiskelijan tuen tarpeen varhaiseen tunnistamiseen, oikea-aikaiseen tukitoimien käynnistämiseen ja vaikutusten jatkuvaan seurantaan. Tuki toteutetaan ensisijaisesti oppimisen tukena ja sovitut toimenpiteet kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Mikäli oppimisen tuki ei ole riittävää ja opiskelija tarvitsee todennettujen oppimis-vaikeuksien vuoksi vahvempaa tukea, voidaan hänelle tehdä erityisopetuksesta hallintopäätös. Ennen päätöksentekoa opiskelijaa ja alaikäisen opiskelijan huoltajaa kuullaan.

3) Miten varmistetaan, että näytöt suoritetaan lain vaatimusten mukaisesti?

Ammatillisen koulutuksen tulosalue

Ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutus perustuu valtakunnallisiin tutkinnon perusteisiin sekä osaamisen arviointia koskevaan sääntelyyn. Näytöissä opiskelija osoittaa osaamisensa käytännön työtehtävissä, ja arviointi kohdistuu tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin. Osaamisen arviointi, sen toteuttaminen sekä oikaisumenettelyt on määritelty yhtenäisesti koulutuksen järjestäjän ohjeistuksissa.

Näyttöjen lainmukaisuus varmistetaan erityisesti seuraavien menettelytapojen kautta:

1. Saskyn intrassa ylläpidetään arvioinnin toteuttamissuunnitelmaa, jossa on määritelty osaamisen arvioinnin periaatteet, menettelytavat ja vastuut. Suunnitelma ohjaa näyttöjen suunnittelua, toteutusta ja arviointia varmistaen, että toiminta on lainsäädännön ja tutkinnon perusteiden mukaista sekä yhtenäistä kaikissa tulosyksiköissä.
2. Näytöt suunnitellaan osana opiskelijan HOKSia, jossa määritellään näytön sisältö, toteutusympäristö, ajankohta ja arvioinnin toteuttaminen. Dokumentointi varmistaa läpinäkyvyyden ja sen, että näytöt toteutuvat tutkinnon perusteiden mukaisesti.
3. Näyttöjen kuvauksen sisällöstä on laadittu erillinen ohjeistus. Näyttöjen toteuttamiseen ja arviointiin liittyvät ohjeet ovat henkilöstön käytettävissä intrassa. Ohjeistuksilla varmistetaan arvioinnin kriteeriperusteisuus, yhdenmukaiset käytännöt sekä opiskelijan oikeusturva koko koulutuskuntayhtymän tasolla.
4. Opetus- ja ohjaushenkilöstöä perehdytetään arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan, näyttöjen toteuttamiseen ja arviointikriteerien soveltamiseen intran materiaalien, Teams-työskentelyn sekä koulutusten kautta. Perehdytyksellä pyritään varmistamaan, että henkilöstö toimii yhtenäisten periaatteiden mukaisesti.
5. Näyttöjen arviointi toteutetaan opettajan ja työelämän edustajan yhteistyönä ohjeiden mukaisesti. Tämä varmistaa arvioinnin luotettavuuden ja sen, että osaaminen osoitetaan aidoissa työelämätilanteissa. Näyttö voidaan antaa perustellusta syytä myös oppilaitoksessa.

SASKY koulutuskuntayhtymässä näyttöjen lainmukaisuus varmistetaan yhtenäisellä arvioinnin toteuttamissuunnitelmalla, selkeillä ohjeistuksilla, henkilöstön perehdytyksellä sekä seurannalla. Opetushenkilöstöllä on mahdollisuus saada neuvoa ja ohjausta nk. luotsiopettajalta. Luotsiopettajatoiminnalla tuetaan opetushenkilöstön osaamista, yhtenäistetään toimintakäytäntöjä sekä varmistetaan opetuksen ja ohjauksen toteutuminen lainsäädännön ja yhteisten ohjeiden mukaisesti.

4) Mistä lukioiden kustannusten nousu johtuu?

Ikaalisten lukion kustannusten nousuun vaikuttivat Ikaalisten kaupungilta tehdyn opetuksen oston laskutuksen siirtyminen vuodelta 2024 vuodelle 2025 (22.700 €), kaupungin tilavuokrien nousu (3900 €), taannehtiva kiinteistövero (27.069 €) ja vuodelle 2025 ennakoimaton kiinteistövero (10.600 €). Vuosien 2022–2024 osalta kiinteistöveron maksuvelvollisuus poistui vanhentuneena ja tältä osin tämä kustannus voidaan hyvittää Ikaalisten kaupungille. Lisäksi arvioitu toimintakatetavoite kasvoi noin 10.000 eurolla ja lukion uusien tilojen varustaminen tarvittavalla tekniikalla katettiin lukion käyttötaloudesta.

Ruoveden lukion kustannukset opiskelijaa kohti laskivat noin 90 eurolla ja kuntaosuutta palautettiin Ruoveden kunnalle 2.775,47 €.

Pirkanmaan aikuislukio pysyi hyvin budjetissa.

Vyörytyskustannuksista

Kuntayhtymätasoiset toiminnot vyörytetään ammatillisen koulutuksen ja yleissivistävän koulutuksen tulosalueelle. Vyörytykset pitävät sisällään toimintatuottoja ja -kuluja sekä poistoja seuraavista yhtymätasoisista toiminnoista:

- Yhtymäkokous
- Yhtymähallitus
- Tilintarkastus
- Kuntayhtymän johto
- Taloushallinto
- Hankintatoimi
- Viestintä ja markkinointi
- Kiinteistöpalvelut
- Yleishallinto
- Henkilöstöhallinto
- Tietohallinto
- Laadunhallinta
- Opiskelijahallinta
- Työsuojelu
- Yhteistoiminta ja luottamusmiestoiminta
- Työterveyshuolto
- Työhyvinvointitoiminta
- Hanketoimintojen hallinto

Vyörytysperusteina pyritään aiheuttamisperiaatteen mukaisesti käyttämään sellaista ajuria, joka kuvaa parhaiten kustannusten todellista aiheutumista. Pääasiassa toiminnot vyörytetään opiskelijamäärien/-vuosien mukaisessa suhteessa. Tietyt henkilöstöhallintoa koskevat erät vyörytetään henkilöstömäärien mukaisessa suhteessa. Henkilöstöhallinnon osalta vyöryvistä kustannuspaikoista henkilöstöhallinto (11601), yhteistoiminta ja luottamusmiestoiminta (11603), työterveyshuolto (11604) ja työhyvinvointitoiminta (11605) vyöryvät henkilöstömäärien (päätoimiset) mukaisessa suhteessa, kaikki muut kustannuspaikat opiskelijavuosien ja opiskelijamäärien perusteella.

Vyörytysten suuruuteen vaikuttavat vyörytettävien yhtymätasoisten toimintojen toteutuneet tuotot, kulut ja poistot. Lisäksi vyörytysten suuruuteen vaikuttavat ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosikertymä ja lukioiden laskentapäivien opiskelijamäärät sekä yksikkökohtaiset henkilöstömäärät. Yleissivistävän koulutuksen tulosalueella Ylä-Satakunnan musiikkiopiston ja Petäjä-opiston vyörytyskustannukset perustuvat tilaaja-tuottaja-sopimuksissa sovittuun 4,5 prosentin vyörytyssääntöön ja näiden yksiköiden vyörytyksiin vaikuttaa ainoastaan opistojen omat toimintakulut. Tukipalvelutulosalueiden tilakäytön kustannukset (pois lukien Haapasen huvila) maksaa ammatillinen koulutus.

Yleissivistävän koulutuksen osalta vyörytyskustannusten kasvu johtuu ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärän pienemisestä ja tukipalvelutulosalueiden vyöryvien kustannuspaikkojen kustannusten kasvusta. Ammatillisen koulutuksen osuus vyörytys-kustannuksista on pienentynyt ja vyörytysprosentti on vuonna 2025 ollut 90,80 %, kun vastaava luku edeltävältä vuodelta oli 93,04 %. Vastaavasti yleissivistävän koulutuksen osuus vyörytyksistä on kasvanut. Yleissivistävän koulutuksen vyörytysprosentti on vuonna 2025 ollut 9,2/0 %, kun vastaava luku edeltävältä vuodelta oli 6,96 %. Kasvuun vaikuttaa osaltaan, että Voionmaan opisto on ollut mukana jakamassa vyörytyskustannuksia vuonna 2025.

Tukipalvelutulosalueiden vyörytykset (netto) olivat vuoden 2025 lopun tilanteessa yhteensä 5.039.317 euroa (vuonna 2024 4.949.473 euroa). Vyörytykset kasvoivat siis yhteensä 89.844 euroa. Ruoveden lukion osalta vyörytykset (netto) ovat olleet 129.336 euroa vuonna 2025 ja 120.277 euroa vuonna 2024. Näin ollen Ruoveden lukion osalta vyörytyskustannukset ovat kasvaneet 9.059 euroa. Ikaalisten lukion osalta vyörytykset (netto) ovat olleet 115.006 euroa vuonna 2025 ja 105.318 euroa vuonna 2024. Ikaalisten lukion osalta vyörytyskustannukset ovat kasvaneet 9.688 euroa. Tukipalvelutulosalueiden osalta kustannusten nousuun ovat vaikuttaneet palkkakustannusten nousu kunta-alan sopimuskorotusten seurauksena sekä eri järjestelmiin ja ohjelmistoihin liittyvät ohjelmistotoimittajien tekemät hinnankorotukset, jotka ovat olleet suuruudeltaan noin 6–10 prosenttia järjestelmästä/ohjelmistosta riippuen.

5) Miten varmistetaan se, että kuntayhtymäpalvelujen sekä talous- ja hallintopalvelujen kustannukset eivät nouse liikaa?

Kuntayhtymäpalveluiden sekä hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on tuottaa kuntayhtymätasoiset tukipalvelut ja sitä kautta tukea opetuksen järjestämisen tulosalueita kuntayhtymän ydintehtävässä. Yhteisten palveluiden tulosalue jaettiin vuoden 2025 alusta kahteen tulosalueeseen: kuntayhtymäpalvelut sekä hallinto- ja talouspalvelut.

Yhteisten palveluiden tulosalueen toimintakulujen toteuma vuonna 2024 oli yhteensä -6.297.699,44 euroa. Hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueen toimintakulujen toteuma v.

2025 oli yhteensä -3.466.230,45 euroa. Kuntayhtymäpalveluiden toimintakulujen toteuma v. 2025 oli yhteensä -2.790.688,15 euroa. Tukipalvelutulosalueiden toimintakulujen toteuma v. 2025 oli yhteensä -6.256.918,6 euroa. Tukipalvelutulosalueiden toimintakulut toteutuivat vuonna 2025 yhteensä 40.780,84 euroa pienempinä verrattuna vuoteen 2024.

Tukipalvelutulosalueilla suurimmat kulut muodostuvat henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Myös tukipalvelutulosalueilta on vähennetty henkilöstöä vuonna 2025 käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena, mikä osaltaan on vaikuttanut siihen, että tiettyjen palvelujen tuottamista on jouduttu tarkastelemaan kriittisesti. Lisäksi tukipalvelutulosalueilla käydään tarkasti läpi jokainen täytettävä uusi ja nykyinen vakanssi kuitenkin niin, että kuntayhtymän tukipalvelutoiminnot pystytään tuottamaan mahdollisimman hyvin ja häiriöittä.

Keskeisiä tukipalvelutulosalueiden menojen lisäyksiä muodostuu yhtymän käytössä olevien eri tietojärjestelmien ja ohjelmistojen (mm. taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja opiskelijahallinnon järjestelmät) vuosittaisista hinnankorotuksista. Hallinto- ja talouspalveluissa on tarkoitus kilpailuttaa vuoden 2027 aikana taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestelmät, ja tällä arvioidaan saatavan tulevaisuudessa kustannushyötyä järjestelmäkustannusten osalta.

Yhtymähallitus katsoo kokonaisuutena, että kuntayhtymän tukipalvelutulosalueiden kustannukset eivät ole organisaation kokoon ja toimintaan peilaten suuret. Tukipalvelutulosalueille ulkoa tulevien velvoitteiden (mm. lainsäädännölliset) määrä kasvaa jatkuvasti, ja tukipalvelutulosalueiden henkilöstöresurssia on jo jouduttu karsimaan mm. yhtymätasoisten yhteistoimintaneuvotteluiden seurauksena vuonna 2025. Yhtymähallitus pitää tärkeänä, että tukipalvelutulosalueiden tehtävät saadaan jatkossakin hoidettua siten, että niin terveydelliset kuin turvallisetkin työolosuhteet täyttyvät kaikissa yksiköissä ja tehtävissä.